

READMISSİYA LAYİHƏYƏ DAİR MƏLUMAT BÜLLETENİ

Mart 2015

Bu məlumat bülleteni "Cənubi Qafqazda səmərəli readmissiya idarəçiliyinin yaradılmasının dəstəklənməsi" layihəsi çərçivəsində BMqT tərəfindən nəşr olunmuşdur.

Layihə əlaqələndirmə görüşləri, təlim və tədbirlər Azərbaycan, Bakı

4 aprel 2014-cü il tarixində BMqT Bakıda layihə üzrə bütün tərəfdaşların və maraqlı tərəflərin iştirakı ilə layihənin təqdimat tədbirini keçirmişdir. Tədbirdə müvafiq hökumət qurumları, Aİ-na üzv-dövlətlərin səfirlikləri, beynəlxalq təşkilatlar, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və kütləvi informasiya vasitələrini təmsil edən 55-dən yuxarı iştirakçı bir araya gəlmişdir.

Təqdimat tədbirindən sonra layihənin icra üsullarını müzakirə etmək və layihə tərəfdaşları və maraqlı tərəflərin əldə etdikləri irəliləyişi dəyərləndirmək üçün platforma qismində 12 fevral 2014-cü il və 6 iyun 2014-cü il tarixlərində iki layihə əlaqələndirmə görüşləri keçirilmişdir.

Layihə 13 – 15 may 2014-cü il tarixlərində Bakıda Beynəlxalq Miqrasiya Hüququ (BMH) üzrə təlimatçıların üç günlük təlim kursunu təşkil etmişdir. BMqT-nin Vyanadakı Regional İdarəsinin mütəxəssisi tərəfindən aparılan bu kurs, miqrasiyanı tənzimləyən beynəlxalq hüquqi çərçivəyə həsr olunmaqla, dövlət qulluqçuları, elmi ictimaiyyət, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Kursa əlavə olaraq, 2014-cü ilin oktyabr – noyabr aylarında, təlim keçmiş iştirakçılar tərəfindən Azərbaycanın dörd rayonunda biliklərin ötürülməsi üzrə keçirilən təlimlərə dəstək olan elektron təlim modulunun daxil edildiyi disklər paylanmışdır.

Əlavə olaraq, bu layihə çərçivəsində daha əvvəl BMqT-nin Rusiyadakı Nümayəndəliyi tərəfindən Aİ tərəfindən maliyyələşdirilmiş başqa bir layihə çərçivəsində hazırlanmış readmissiya prosesinin nəzəri, konseptual və praktiki tərəflərini əhatə edən ekspertlər və təcrübə işçilər üçün nəzərdə tutulmuş əyani vəsaiti tərcümə etmək qərarına

gəlinmişdir. Bu əyani vəsait hazırda Dövlət Miqrasiya Xidmətinin (DMX) bütün mərkəzi və regional idarələrində və digər müvafiq hökumət qurumlarında miqrasiya işçiləri tərəfindən istifadə olunmaqdadır.

Həmçinin, layihə çərçivəsində Bakıda 3 – 5 dekabr 2014-cü il tarixlərində Azərbaycan, Avropa Komissiyasının Daxili İşlər üzrə Baş Direktorluğu, Belçika, Almaniya, İsveçrə, Ukrayna, Moldova, Gürcüstan, Türkiyə və Serbiyada müvafiq hökumət orqanlarından olan yüksək vəzifəli şəxslər, BMqT-nin regional və yerli ekspertləri, habelə kütləvi informasiya vasitələri daxil olmaqla, 60-dan çox nümayəndənin iştirak etdiyi qayıdış və readmissiya üzrə üç günlük beynəlxalq seminar təşkil edilmişdir. İştirakçılar, qanunsuz miqrasiyanın qarşısının

alınması, qayıdışın idarə olunması, readmissiya sazişləri üzrə danışıqlar aparma və onların həyata keçirilməsinə dair statistik və praktiki məlumat da daxil olmaqla, təcrübə mübadiləsi aparmaq və öz vətəndaşlarının və üçüncü ölkə vətəndaşlarının readmissiyası ilə bağlı digər ölkələrin hüquqi və tənzimləyici çərçivələrini və iş mexanizmlərini öyrənmək imkanına malik olmuşdur.

2014-cü ilin dekabrında Azərbaycanda, Bakıda keçirilən beynəlxalq seminarın iştirakçıları

Layihə barədə:

Layihənin (19 dekabr 2012-ci il – 18 mart 2015-ci il) ümumi məqsədi Cənubi Qafqazın üç ölkəsinin hər birində readmissiya məsələləri üzrə səmərəli idarəçilik mexanizmini yaratmaq və inkişaf etdirməkdir. BMqT-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyi bu layihəni Aİ-nin maliyyə dəstəyi və qismən İsveçrə İnkişaf və Əməkdaşlıq Agentliyi və BMqT-nin İnkişaf Fondu tərəfindən birgə maliyyələşdirməklə həyata keçirir. Azərbaycanda layihənin gözlənilən nəticələri:

- Readmissiya üzrə effektiv iş idarəetmə sistemlərinin yaradılmasına yardım etmə;
- Azərbaycanda miqrant sığınacaq mərkəzlərini idarə edən heyətin potensialını artırma;
- Qayıdan miqrantların reinteqrasiyası üçün effektiv təşkilati mexanizmlərin yaradılmasına yardım etmə.

Səhifə: 1

**Layihə əlaqələndirmə görüşləri, təlim və tədbirlər
Azərbaycan, Bakı**

Səhifə: 2

**Avropa standartlarına bir addım yaxın: BMqT
Bakıda miqrantların sığınacaq mərkəzlərinin
ehtiyaclarının qiymətləndirməsini aparmışdır**

**BMqT Azərbaycan Respublikasında readmissiya
idarəçiliyi sahəsində miqrasiya qanunvericiliyinin
qiymətləndirməsini aparmışdır**

Səhifə: 3

**Azərbaycan rəsmiləri təlim səfərləri vasitəsilə
readmissiya üzrə qabaqcıl təcrübələrə
yiyələnmişdir**

Səhifə: 4

**Azərbaycana geri qayıdan ölkə vətəndaşları üçün
reinteqrasiya varmı**

Bu layihə Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilir

Bu nəşr Avropa İttifaqının dəstəyi ilə hazırlanmışdır. Nəşrin məzmununa BMqT şəxsən məsuliyyət daşıyır və o, heç bir şəkildə Avropa İttifaqının mövqeyi kimi başa düşülməz.

Bu layihə Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı tərəfindən həyata keçirilir

International Organization for Migration (IOM)
Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı (BMqT)

READMISSİYA LAYİHƏYƏ DAİR MƏLUMAT BÜLLETENİ

Bu məlumat bülleteni "Cənubi Qafqazda səmərəli readmissiya idarəçiliyinin yaradılmasının dəstəklənməsi" layihəsi çərçivəsində BMqT tərəfindən nəşr olunmuşdur.

Avropa standartlarına bir addım yaxın: BMqT Bakıda miqrantların sığınacaq mərkəzlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirməsini aparmışdır

25-28 noyabr 2013-cü il tarixlərində BMqT Azərbaycanda həssas miqrantlar üçün sığınacaqlara baxış və onların ehtiyaclarının dəyərləndirilməsi üzrə nümayəndə heyətinin səfərini təşkil etmişdir.

BMqT ekspertləri, potensialdakı boşluqları müəyyən etmək və təkmilləşdirmə və əlavə xidmətlərin təmin olunması üçün məsləhət və tövsiyələr vermək məqsədilə, hazırkı və nəzərdə tutulan tələblərlə bağlı, Azərbaycanda həssas miqrantların müvəqqəti sığınacaqda təmin olunması üzrə mövcud prosedurları, xüsusən də Bakıda DMX-nin saxlama müəssisəsinin imkanlarını nəzərdən keçirmişlər. İkinci məqsəd, açıq tipli miqrant sığınacaq mərkəzləri üçün standart fəaliyyət prosedurlarını hazırlamaq olmuşdur. Müvafiq olaraq, verilən tövsiyələr saxlama tipli müəssisələrə alternativ sığınacaqlarla bağlı ümumi beynəlxalq standartlara və təcrübəyə cavab vermək üçün tələb olunan quruluşu, xidmətləri və ləvazimatları əhatə etmişdir.

"Azərbaycan Respublikasında həssas miqrantların yerləşdirilməsinə dair

vəziyyətin təhlili və ehtiyacların qiymətləndirilməsi" adlı hesabat və onun əlavəsi "Azərbaycan Respublikasında həssas miqrantların yerləşdirilməsinə dair standart əməliyyat prosedurları" Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış və miqrantların sığınacaq mərkəzlərini idarə etmək üçün müvafiq heyətin bilik və vərdislərinin artırılması məqsədilə layihə tərəfdaşlarına və xüsusilə də DMX-yə təqdim edilmişdir.

Saxlama və qayıdış üzrə hüquqi çərçivənin gücləndirilməsi, habelə qaçaqmalçılıq anlayışının verilməsi və onun cinayət əməli kimi təsbit edilməsi, könüllü geri qayıdış mexanizminin yaradılmasına dair təcrübələr və tövsiyələr, Azərbaycanda qanunlar və onların əsasında qəbul edilən normativ aktlar da daxil olmaqla, milli qanunvericilik bazasının daha da inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi üçün zəmin yaradır.

BMqT Azərbaycan Respublikasında readmissiya idarəçiliyi sahəsində miqrasiya qanunvericiliyinin qiymətləndirməsini aparmışdır

14 – 16 yanvar 2014-cü il tarixlərində BMqT ekspertləri readmissiya idarəçiliyi sahəsində miqrasiya qanunvericiliyindəki boşluq və ehtiyacların təhlili üzrə qiymətləndirmə aparmışlar.

Müvafiq dövlət orqanlarının və miqrasiya sahəsində fəaliyyət göstərən digər qeyri-hökumət qurumlarının iştirakı ilə əhəmiyyətli, konstruktiv və ətraflı müzakirələr aparılmışdır və iştirakçılar belə bir ümumi rəy bildirmişlər ki, readmissiya institutunu tam şəkildə həyata keçirmək və milli hüquq sistemində daxil etmək üçün Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində kompleks düzəlişlərin və dəyişikliklərin edilməsinə böyük ehtiyac vardır və artıq bunun vaxtıdır.

Readmissiya idarəçiliyi sahəsində təklif olunan nəticə və tövsiyələrlə birgə qanunvericilik, inzibati və texniki ehtiyacların təsvir edildiyi "Readmissiya

İdarəçiliyi Sahəsində Azərbaycan Respublikasının miqrasiya qanunvericiliyindəki boşluqların və ehtiyacların təhlili" adlı hesabat Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış və müvafiq dövlət qurumlarına təqdim olunmuşdur.

Aparılmış tədqiqatın nəticələri mövcud milli hüquqi bazanın readmissiya üzrə beynəlxalq sazişlərdəki səciyyəvi tələblərə uyğunlaşdırılması üzrə kompleks ardıcıl tədbirlərin həyata keçirilməsi və funksiyaların bölünməsi və əməkdaşlıq da daxil olmaqla, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin dəqiq tənzimlənməsi zərurətini göstərmişdir.

28 fevral 2014-cü il tarixində Brüsseldə Azərbaycan Respublikası və Aİ arasında icazəsiz yaşayan şəxslərin readmissiyası üzrə saziş imzalanmışdır. Bu saziş 2013-cü ilin noyabr ayında Azərbaycanla imzalanmış viza rejiminin

sadələşdirilməsinə dair saziş də daxil olmaqla daha geniş sənədlər paketinin bir hissəsidir. Hər iki sənəd 1 sentyabr 2014-cü il tarixində qüvvəyə minmişdir.

READMISSIYA LAYİHƏYƏ DAİR MƏLUMAT BÜLLETENİ

Bu məlumat bülleteni "Cənubi Qafqazda səmərəli readmissiya idarəçiliyinin yaradılmasının dəstəklənməsi" layihəsi çərçivəsində BMqT tərəfindən nəşr olunmuşdur.

Azərbaycan məmurları təlim turları vasitəsilə readmissiya üzrə qabaqcıl təcrübələrə yiyələnmişdir

> **BMqT 17 – 21 fevral 2014-cü il tarixlərində Azərbaycanın hökumət nümayəndələri üçün Polşaya təlim səfəri təşkil etmişdir**

2014-cü ilin fevral ayında Polşaya beş-günlük səfər vasitəsilə, XİN, DMX, DSX və ƏƏSMN-dən olan Azərbaycanlı hökumət rəsmiləri, miqrantların sığınacaq mərkəzlərinin idarə olunması da daxil olmaqla, miqrasiya, qayıdış və readmissiya idarəçiliyi ilə bağlı siyasət və təcrübələri öyrənmişlər.

Təlim səfəri zamanı, Azərbaycanın nümayəndə heyəti, Polşanın Daxili İşlər Nazirliyində, o cümlədən Sərhəd Mühafizə Dəstəsi, Əmək və Sosial Siyasət Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyinin müvafiq idarələrində və Polşanın "Wspolnota Polska" adlı QHT-sində görüşlər keçirmək, habelə Varşava Beynəlxalq Hava Limanına, Biala Podlaskada Miqrantların Sığınacaq Mərkəzinə və BMqT-nin Varşavadakı nümayəndəliyinə səfər etmək imkanına malik olmuşdur.

İştirakçılar yalnız Polşada xaricilər üçün qayıdış prosedurları və üçüncü ölkə vətəndaşları üçün readmissiya prosedurları ilə tanış olmamış, eyni zamanda, readmissiyanın subyekti olan üçüncü ölkə vətəndaşlarının müəyyənləşdirmə formaları, miqrasiya və sığınacaq üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq habelə BMqT-nin yardım edilən könüllü qayıdış və reintegrasiya (AVRR) proqramının fəaliyyətinə dair biliklər əldə etmişlər.

Aİ və Azərbaycan arasında bir müddət əvvəl imzalanmış readmissiya sazişini nəzərə alaraq, qayıdış və readmissiya sahəsi üzrə milli potensialın təkmilləşdirilməsi baxımından təlim səfərinin uyğunluğunu və vaxtında təşkili Azərbaycanlı iştirakçılar tərəfindən müsbət qiymətləndirilmişdir. Bundan əlavə, iştirakçıların əksəriyyəti miqrasiya

və qayıdışın idarə olunmasında Polşa təcrübəsindən faydalanmış və gələcək əməkdaşlıq üçün öz həmkarları ilə birbaşa əlaqələr qurmuşlar.

Azərbaycanlı nümayəndə heyəti Biala Podlaskada Miqrantlar üçün Sığınacaq Mərkəzinə səfər edərkən

> **BMqT 15 – 17 aprel 2014-cü il tarixlərində Azərbaycanın hökumət məmurlarının Rusiyaya təlim səfəri təşkil etmişdir**

15-17 aprel 2014-cü il tarixlərində Rusiya Federasiyasına təşkil edilən ikinci təlim turunun əsas məqsədi Aİ və üçüncü ölkələrlə readmissiya sazişlərinin yerinə yetirilməsində Rusiya Federasiyasının təcrübəsini, habelə, üçüncü ölkə vətəndaşları üçün readmissiya mərkəzinin idarə edilməsi də daxil olmaqla readmissiya sazişləri üçün icra prosedurlarını müəyyən edən hüquqi bazanı öyrənməkdən ibarət olmuşdur. DMX, XİN, ƏƏSMF və DSX-dən təyin olunmuş 6 hökumət rəsmisi bu təlim səfərində iştirak etmişdir.

Səfər zamanı Rusiya Federasiyasının Federal Miqrasiya Xidmətinin (Vətəndaşlıq Məsələləri İdarəsi, İmmiqrantlar üzrə İdarə) və Rusiya Federasiyasının Xarici İşlər Nazirliyinin müvafiq idarələrində görüşlər təşkil edilmişdir. BMqT-nin Moskvadakı Nümayəndəliyindən olan həmkarlarımız

tərəfindən Rusiya Federasiyasında readmissiya mexanizmlərinin gücləndirilməsi üzrə layihələr təqdim olunmuşdur. Proqrama, həmçinin, readmissiyanın subyekti olan şəxslər üçün "Bolşevo" Readmissiya və Təlim Mərkəzinə səfər də daxil edilmişdir.

Qayıdış və readmissiya sahəsində milli potensialların təkmilləşdirilməsi baxımından səfərin çox vaxtında təşkil olunduğu və uyğun olduğu və əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün müvəqqəti sığınacaq mərkəzlərinin / readmissiya mərkəzlərinin idarə olunmasında Rusiya Federasiyasının təcrübəsini başa düşməyə kömək etdiyi qeyd edilərək təlim səfəri müsbət qiymətləndirilmişdir. Əldə olunan biliklər və bacarıqlar Azərbaycan Respublikasında müvafiq qanunvericiliyin daha da təkmilləşdirilməsi baxımından çox faydalı hesab edilmişdir.

Miqrantlar üçün sığınacaq mərkəzlərinin idarə olunması və qayıdış təcrübələri üzrə sonuncu birgə təlim səfəri müvafiq hökumət orqanlarından olan 10 nümayəndə üçün 28 sentyabr - 4 oktyabr 2014-cü il tarixlərində Almaniya və Belçikaya təşkil olunmuşdur.

Moskvada Rusiya Federasiyasının Federal Miqrasiya Xidməti (FMX) ilə görüş

READMISSİYA LAYİHƏYƏ DAİR MƏLUMAT BÜLLETENİ

Bu məlumat bülleteni "Cənubi Qafqazda səmərəli readmissiya idarəçiliyinin yaradılmasının dəstəklənməsi" layihəsi çərçivəsində BMqT tərəfindən nəşr olunmuşdur.

Azərbaycana qayıdan ölkə vətəndaşları üçün reintegrasiya yardımı

Könüllü geri qayıtmış şəxs üçün mal-qaranın alınmasına dair sənədləşmə prosesi

Layihənin məqsədi, BMqT-nin Könüllü Qayıdış Proqramları çərçivəsində öz vətəninə geri qayıtmış Azərbaycan vətəndaşları arasından seçilmiş 20 nəfərə maksimum dərəcədə reintegrasiya yardımı göstərməkdən ibarətdir. Bu məqsədlə, BMqT-nin Azərbaycandakı Nümayəndəliyi Yardım Göstərilən Könüllü Reintegrasiya

Mexanizminə və bu yardımdan faydalana bilən şəxslər üçün imkanlara dair məlumat hazırlamış və bunu Avropa İqtisadi Zonasında yerləşən BMqT nümayəndəlikləri arasında yaymışdır. Bundan əlavə, göndərən ölkələrin müvafiq qayıdış və repatriasiya qurumlarına BMqT-nin mümkün yardımına dair ayrıca məktub göndərilmişdir. Reintegrasiyaya natural formada təmin edilən yardım kiçik bizneslərin qurulması, peşə təlimləri, uşaqlar/böyükər üçün təhsil, tibbi yardım və yaşayış/icarə xərclərini əhatə edir.

Məqsəd, Azərbaycanlı vətəndaşların dayanıqlı qayıdışına kömək etmək və maliyyə baxımından müstəqil olmaları üçün qazanc yeri tapmaqda onlara yardım etməkdən ibarətdir.

Layihə indiyədək Finlandiya, Fransa, Niderland, Almaniya, Belçika və Polşa kimi ölkələrdən qayıdaraq BMqT

tərəfindən reintegrasiya yardımından faydalanan səkkiz şəxsə kömək etmişdir.

Cənab R. Finlandiyaya getməzdən əvvəl Masallı rayonunda kiçik fermaya malik olmuşdur. Azərbaycana qayıtdıqdan sonra, o, öz fermer təsərrüfatını bərpa etmək qərarına gəlmiş və bir neçə inək və buzovun alınmasına kömək etmək üçün BMqT-yə müraciət etmişdir. Reintegrasiya planına əsasən, qayıdan şəxsə BMqT tərəfindən Lənkərandakı mal-qara bazarından iki baş inək və iki baş buzovun alınması ilə reintegrasiyaya natural formada yardım almışdır. BMqT ümid edir ki, benefisiara göstərilən bu yardım onun qayıdışının dayanıqlı olmasına kömək edəcək və ona reintegrasiya üçün layiqli imkanlar təklif edəcəkdir.

BMqT-nin global və Azərbaycandakı fəaliyyətinə dair daha geniş məlumat almaq üçün bizim veb-sahifələrimizə baxın:

www.iom.int

www.iom.az

Azərbaycanda bu layihə Avropa İttifaqı və aşağıda qeyd edilən tərəfdaşlar tərəfindən birgə maliyyələşdirilir

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Foreign Affairs FDFA
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

IOM Development Fund

*Developing Capacities in
Migration Management*

Layihə aşağıdakı qurumlarla tərəfdaşlıq şəraitində həyata keçirilir:

Belgian Immigration
Office

Ministry of the Interior

Repatriation and Departure Service
Ministry of Security and Justice

